

Alternatives Sud

Vol. III 52001) I :

Socialisme et démocratie - Chine, Vietnam, Cuba

Zijn "socialisme" en "markt" te verzoenen? Rond deze actuele vraagstelling wordt een dossier samengesteld, waarin de verschillende bijdragen tot doel hebben tot een beter begrip te komen van de uiteenlopende benaderingen van de problematiek en van de argumenten die aangewend worden om een beleid van overgang naar de markt te rechtvaardigen.

Voor China blijkt de ontwikkeling van de productiekrachten de voornaamste bekommernis te zijn.

Viëtnam, waar de plaatselijke communistische partij het marktbeginnsel uitroept tot een nieuw dogma, wordt door de Wereldbank beschouwd als een model van overgang van een planeconomie naar een markteconomie.

In Cuba daarentegen worden de sociale verworvenheden van de revolutie behouden.

In het hoofdartikel wordt nagegaan onder welke voorwaarden de markt niet noodzakelijk een subversief element zijn voor een socialistisch proces. "Rendre socialisme et marché compatibles signifie donc une lutte de longue haleine, car les enjeux sont immenses et les forces de résistance très puissantes. Douter de la compatibilité ne peut conduire qu'à la barbarie." (p. 49)

Alternatives Sud

Centre Tricontinental - Avenue Sainte Gertrude, 5 B-1348

Louvain-la-Neuve

Tel.32/10/45.08.22 Fax 32/10/45.31.52 E-mail: cetri@cetri.be

Brood en Rozen

2001/2

Hoofdartikel is de bijdrage van Peter van Kemseke, assistent departement Geschiedenis K.U. Leuven, over de verklaring van Frankfurt (juni-juli 1951), waarbij de socialistische internationale heropgericht werd.

De interne tegenstellingen tussen vooral het Britse socialisme (De Derde Weg) van Tony Blair en het Franse socialisme van Lionel Jospin, blijken geenszins nieuw te zijn. Precies vijftig jaar geleden kon men het "wat hybride karakter van de

socialistische ideologie terugvinden. Ook toen was er een breuklijn tussen de 'moderne' Brits-Scandinavische sociaal-democratie en de Franse variant. Een discussie over de baard van Marx ...", schrijft de auteur.

In aansluiting bij dit artikel vindt men een bespreking van "Socialist Internationals - A Bibliography (1914 - 2000)" een project van de "International Association of Labour History Institutions"

Brood en Rozen

Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis - Bagattenstraat,

174, 9000 Gent

Tel.09.224.00.79 Fax 09.233.67.11 E-mail:

broodenrozen@pandora.be

Cahiers Marxistes

Juni - juli 2001 / 219:

Casino planétaire

Dit themanummer sluit aan bij een vorig nummer (Nr. 215 - april-mei 2001) rond de financiële crisissen.

Om de weerstand te organiseren tegen de hegemonie van de dollar en de speculatie, voedingsbodem van het casino-kapitalisme, heeft de zg. Tobintaks een belangrijke mobiliserende kracht.

Francis Bismans geeft op een minutieuze en pedagogische wijze een overzicht van het mechanisme van deze fiscale heffing op muntspeculatieve transacties en de ermee gepaard gaande onzekerheden omtrent de effectiviteit. Het artikel van Bismans beoogt realisme (haalbaarheid) en coherentie. "Niet alles is zeker mogelijk - maar wel veel, op voorwaarde een diepgaande analyse te koppelen aan een vastberaden politiek" Suzanne de Brunhoff richt het vizier op Latijns-Amerika, waar het debat omtrent de "dollarisering" en de regionale munten geopend wordt. De Euro, het IMF en de Tobintaks komen ook in deze tekst ter sprake.

Verder artikels over 'volkse praktijken' binnen een ontwikkelingseconomie (J.L. Peemans), microfinancies en ontwikkeling (Marc Labie) met een repliek van Hedwige Peemans-Pouillet.

Dirk Lauwers geeft zijn beschouwingen omtrent de liberalisering van de elektriciteitssector.

Tenslotte een *ad hoc* artikel over de financiering van gewesten en gemeenschappen (Bernard Davidson), bekeken door de bril van de Franstalige Gemeenschap.

Cahiers Marxistes
Avenue Derache, 94 b.6, 1050 Bruxelles
Tel. en fax 32.2.650.93.89 E-mail: cmarx@ulb.ac.be
<http://www.ulb.ac.be/socio/cmarx>

New Left Review **Januari/februari 2001/Nr.7**

Hoe "etnisch" zijn etnische zuiveringen, vraagt Jack Goody zich af in het openingsartikel. Hij komt tot de vaststelling dat godsdienst een grotere rol speelt in conflicten tussen gemeenschappen en de ermee gepaard gaande massale uitdrijvingen, dan een slecht gedefinieerde "etniciteit".

Overige artikels hebben als thema: Mexico onder haar nieuwe president (door Jorge Castaneda);

Cultuurkritiek (Stefan Collini);
Cosmopolitische idealen, wereldregering, internationale solidariteit en de natiestaat (Timothy Brennan).

Enkele cultuurhistorische bijdragen rond Thomas Mann (Michael Maar) en de in het Westen virtueel onbekende Aleksei German, die door de Russen beschouwd wordt als hun meest radicale en originele filmdirecteur.

In dit nummer ook een tekst van David Lapido over de gevangenisindustrie in de Verenigde Staten, waarin de schrijver aantoont hoe voordelig deze is voor de producent.

En tenslotte geeft Robert Wade een overzicht van de wijze waarop de Amerikaanse schatkist nauw de Wereldbank volgt en controleert en hoe snel zij afwijkingen van de orthodoxie uitroeit.

New Left Review
6 Meard Street, London W1F 0EG
tel. 020.7434.1210 fax. 020.7439.3869 E-mail:
subs@newleftreview.org
<http://www.newleftreview.org>

Oikos **2/2001 - Nr.17**

Het theoretisch tijdschrift van de Groenen nodigde Harry Kunneman uit voor een lezing over politiek en levenskunst in de technopolis. Zijn lezing over dit thema vormt het aanvangsartikel en resulteert in vier (moraal-en cultuur)politieke stellingen rond: - linkse politiek met als items rechtvaardigheid en ecologie; - nieuwe beddingen van omgaan met zingevingsvragen; - een kunnen omgaan met beeldcultuur; en tenslotte de vorming van veelvoudige coalities voor een groen-linkse politiek.

Verder noteren we twee bijdragen gewijd aan het vrijwilligerswerk, de uitdagingen die dit stelt en de noodzakelijke omkaderingen, alsmede een aantal teksten over de publieke ruimte, de vertegenwoordiging van Nederlandstaligen en andere 'minderheden' in Brussel.

Oikos
Politiek - Milieu - Cultuur
Koningin Astridlaan, 18 - 3010 Kessel-Lo
Tel.016.29.98.32 Fax. 02.223.10.90

Mores **September-oktober 2000/ Nr.4 - 224**

Ludo Abicht maakt ons deelachtig aan een aantal beschouwingen omtrent het nieuwe boek van Rik Pinxten: *Godelijke fantasie*. Hij gaat uit van de verantwoording die Pinxten geeft voor het maken van een ernstige studie over het religieuze met een grondige vergelijkende theorie over het fenomeen 'religie' in de wereld. "Relgie als identitair zoekproces heeft behoefte aan een atheïstisch perspectief...", zo eindigt Pinxten zijn boek en Abicht zijn bespreking op een misschien verrassende en ook voor velen of enkelen een provocatorische stelling.

Ook Chris van Kerckhove roept de vraag op of een "niet-gelovig persoon iets over god kan vertellen". Hiermee raakt het artikel twee probleemvelden: het geloofs- en het kenvraagstuk. Jenny Walry verdedigt de stelling dat liberalisme en communitarisme elkaar aanvullen en elkaar nodig hebben, wil een democratie zich echt kunnen ontplooiën in de huidige maatschappij.

Onder de titel "Portret van de kunstenaar-wetenschapper-filosoof als mens", denkt J.P. Van Bende- gem na over de articulatie van een mensbeeld. Tot slot wordt het verslag weergegeven van een onderzoek naar de doeltreffendheid van waarde- vorming in het secundair onderwijs (M. Elchar- dus - D. Kavadias - J. Siongers).

Mores

Pedagogisch Tijdschrift voor morele problemen

Lange Leemstraat, 57 - 2018 Antwerpen

E-mail : human@glo.be

<http://www.bewoner.dma.be/Human>

Samenleving en politiek **Mei 2001 - Nr.5**

Caroline Gennez, voorzitter van de Jong-Socia- listen en Stefan Sottiaux, assistent aan de UFSIA, hebben het over de doelstelling van het moderne socialisme, dus de SP, namelijk " het streven naar een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft." En wanneer gezegd wordt dat dit niets anders is dan de herformulering van de traditio- nele socialistische idealen voor de 21e eeuw en dat het een eenvoudige en modern klinkende boodschap is, dan betogen de auteurs dat de oplossing echter niet zo eenvoudig is als ze op het eerste gezicht lijkt. Socialisten gaan al te vaak voorbij aan het feit dat in een samenleving, waar- in het maatschappelijk weefsel erodeert, burgers van elkaar vervreemden en elkaar als concurren- ten gaan beschouwen.

Gelijke kansen impliceert eerlijke gelijkheid van kansen. "Dit vergt een actieve herverdelende politiek, waardoor aan elk individu de gelijke middelen worden verschaft om zich volledig te ontplooiën en zijn geluk na te streven."

Verder in dit nummer bijdragen over het Belgisch voorzitterschap van de E.U., de huisvesting van de "sans papiers" en de elektriciteitssector met haar nucleair park.

Samenleving en politiek

Tijdschrift voor een democratisch socialisme

Stichting Gerrit Kreveld vzw. - Bagattenstraat, 174 - 9000

Gent

Tel. 09.267.35.31 Fax. 09.233.35.32 E-mail: stichting.

kreveld@pandora.be

South East Europe Review **Nr.1/2001**

De editorialisten trekken andermaal aan de alarmbel voor de situatie in Servië, Kosovo en Macedonië. Zij wijzen er o.m. op dat er grote tekorten zijn m.b.t. de rechten van de Albanese minderheid, wat een verklaring is voor de steun van de gewone Albanese bevolking aan het UCK en haar agressieve politiek. Voor het tijdschrift is er geen reden om de nationale verzuchtingen van de Albanese bevolking te negeren, maar hun rechtvaardige strijd dient met democratische middelen gevoerd.

Bijzonder thema is echter de problematiek van sociale conflicten (stakingen...). Acht bijdragen nemen vanuit uiteenlopende regionale gezichts- punten deze problematiek onder de loupe.

Tevens in dit nummer aandacht voor het zg. stab- iliteitspact en de belangen van het Westen en de situatie van de media in Roemenië.

South East Europe Review for Labour and Social Affairs

Quarterly of the Hans-Böckler-Foundation

Nomos Verlagsgesellschaft - Waldseestr. 3-5 .

D-76530 Baden-Baden

Telefax 49(0)72.21.21.04-27 E-mail: Nomos@nomos.de

Streven **Juni 2001 - Nr.6**

Zoals bijna altijd kenmerkt de inhoud zich ook nu door de behandeling van sterk uiteenlopende themata. We selecteerden twee bijdragen:

Transcendentie als taboe - het katholicisme van Charles Taylor (door Guido Van Heeswijck), waarin Charles Taylor waarschuwt voor een exclusief humanisme, dat volgens hem "even gevaarlijk en geestelijk verminkend kan worden als fanatieke vormen van geloof".

Adrienne Gerber brengt een verhaal uit Israël. In de joodse nederzetting Avtalion vlak bij het Ara- bisch dorp Arraba konden tot voor kort Arabische en joodse kinderen vrienden zijn. Nu heerst er een sfeer van geweld en verdachtmaking.

Streven

Prinsstraat, 15 B-2000 Antwerpen

Tel.03.212.10.20 Fax. 03.212.10.22 E-mail:

streven@skynet.be

<http://www.come.to/streven>

Transfer

Vol.9 - Nr.1 - Lente 2001

De dominerende idee binnen de sociale politiek en tewerkstelling is, dat betaalde arbeid gelijk is aan maatschappelijke inburgering en dat werkloosheid uitsluiting betekent. Volgens deze opvatting wordt het beleid inzake werkloosheid gestructureerd, via vergoeding van passieve sociale prestaties aan werklozen, naar een politiek die de nadruk legt op het activeren van deze. Het inleidend artikel van Ben Valkenburg (universiteit Utecht), Jens Lind (universiteit Aalborg) en Rik van Berkel (universiteit Utrecht) analyseert de mogelijkheden van dit beleid en wijst op de resultaten van een Europees project betreffende "integratie door participatie".

De overige artikels binnen de rubriek "Inclusion through Participation" behandelen verschillende aspecten van dit beleid en onderzoeken de situatie hierrond in een aantal landen en binnen een globaal Europees perspectief.

Transfer

European Review of Labour and Research

Quarterly of the European Trade Union Institute

Koning Albert II-laan, 5 - bus 4 - 1210 Brussel

Tel.32.2.224.05.12 Fax.32.2.224.05.13

Wetenschappelijke tijdingen

Maart 2001

"De Belgische Revolutie en de natievorming" is een tekst van Lode Wils die onze bijzondere aandacht trok. De bespreking van het meerdelig 'opus magnum' van dom Arnoldus Smits over de "Scheuring van het Verenigd Koninkrijk en de Houding van het Vlaamse Land in 1830" is voor hem aanleiding om een aantal van zijn eigen opvattingen op een polemische wijze in de verf te zetten. Lode Wils blijft lang staan bij de invloedrijke rol van Groen van Prinsteren, die als ultra-conservatief kabinetssecretaris meewerkte aan de politiek van Willem I. De gedachten van Groen van Prinsterer vinden we ook terug bij de opiniemakers in Nederland en leidt bij L. Wils tot de conclusie dat Holland België afstootte. "En wel omdat Holland niet in een democratie wilde leven waarin 62% Belgen en meer dan 70% katholieken gelijkberechtigd zouden zijn en dus de toon konden aangeven". Wils gaat uitvoerig in

op de vorming van naties (proto-naties) in de Lage Landen en wijst met een vrij groot aantal voorbeelden op de radicalisering in België "waar-door de vrijheid in alles en voor allen" tot nationaal ideaal werd geproclameerd. Wat het zou blijven gedurende vele generaties in tegenstelling tot Nederland: "In het nationale zelfbeeld, dat in afweer tegen België werd gevormd, was het ideaal niet de vrijheid maar de trouw aan de koning en gehoorzaamheid aan de wet". L. Wils besluit met de stelling dat de transformatie in de zestiende eeuw een scheiding veroorzaakte tussen een noordelijk protestants Europa en een zuidelijk contrareformatorisch Europa. De verschillen tussen Nederland en België zijn vanuit deze transformatie maar ook vanuit de wassende liberale gedachtestromingen tussen 1780 en 1848 te verklaren. Bij het ontstaan en de ontwikkeling van de Vlaamse en later van de Waalse beweging, bleek de taal een bron van nationaal bewustzijn. Afwezig was evenwel een voldoende eenheidsbewustzijn tussen Vlamingen en Nederlanders op basis van een gemeenschappelijk beleefde geschiedenis. Wils sluit zich aan bij de Britse socioloog A.D. Smith, die ook de nadruk legt op de continuïteit tussen de oude proto-naties en de moderne naties, en bij zijn opvatting "dat de taal alleen dan een bron is van een wijder eenheidsgevoel als er tegelijk ook een gemeenschappelijke geschiedenis is, die door de taal uitgedrukt, overgedragen en gesymboliseerd wordt".

Wetenschappelijke tijdingen op het gebied van de geschiedenis van de Vlaamse beweging.

Orgaan van de Vereniging voor Wetenschap

Redactie: F.-J. Verdoodt, Leuvenstraat, 29 B-9320

Erembodegem

E-mail: fransjosverdoodt@belgacom.net

Jos Wölles